

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February - 2020 Special Issue - 235 (D)

Strengthening Business Competencies for Sustainable Development

Guest Editor

Dr. K.K. Deshmukh

Principal

S.N. Arts, D.J. Malpani Commerce & B.N. Sarda Science College, Sangamner

Executive Editor :

Dr. Arun Gaikwad

Professor & Head, Dept. of Commerce

Associate Editors :

C.A. Dr. A. D. Divekar

Prof. L. B. Malusare

Dr. H. B. Panjabi

C.M.A. S. G. Wadghule

Chief Editor : Dr. Dhanraj Dhangar

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmos Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION

INDEX

No.	Title of the Paper	Author's Name	Page No.
1	Transfer Pricing	Prof. Prashant Ugale	05
2	Analytical Study of E- Commerce	Dr. Lalitkumar Ingawale	09
3	Dr. B.R. Ambedkar's Thoughts and Indian Government Policies on Economic Empowerment of Indian Women and Their Outcome in the Present Context	Mr. Olya Vasave	12
4	Impact of GST Reforms in Indian Economy	Dr. Arun Gaikwad & CMA Satish Dhokare	17
5	Correlation between Mutual Funds Investment and CNX Nifty	Dr. Dalbir Singh Kaushik	23
6	A Study of Internet Marketing in India : Challenges and Opportunities	Prof. Mrs. Shakuntala Gaikwad	28
7	A Study of Internet Marketing in India : Advantages & Disadvantages	Prof. Rupali Kotwal	33
8	Make in India : A Project of Change India	Dr. Amol Gaikwad	37
9	A Study of Handwriting & Specimen Signature Forensics	Shreyas Shelke	40
10	Role of Micro Finance in Rural Development	Prof. Geetanjali Endayit	49
11	भारतातील चिरंतन शेती विकासाचे विश्लेषण	डॉ. एल. एच. पाटील, प्रा. सुकुमार पाटील	53
12	छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आर्थिक धोरण	प्रा. सीमा भोसले	60
13	संगमनेर तालुक्यातील प्रादेशिक असमतोलाचे अध्ययन	वैशाली कानवडे	65
14	पैशाची उत्क्रांती व चलन निश्चलीकरण	प्रा. सीमा गुंजाळ, डॉ. प्रमोदिनी कदम	69
15	महाराष्ट्रातील शेतीचा शाश्वत विकास	डॉ. डी. एन. कारे	73
16	महाराष्ट्रातील शेतीविषयक विकासाच्या योजना	डॉ. मनिषा आहेर	77
17	अहमदनगर जिल्ह्यातील फळ विक्रेत्यांचे अर्थशास्त्र	ईश्वर म्हस्के	80
18	निराधार बालकांच्या संगोपनासाठी काम करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांचे चिकित्सक अध्ययन	गीतांजली सरोदे	83
19	मुद्रा बँक योजनेच्या भारतातील कामगिरीचा आढावा	डॉ. शेखर पाटील	86
20	भारतातील कृषी आणि उद्योगांचे वर्तमान व भविष्य	डॉ. प्रमोदिनी कदम	91
21	उद्योजक पर्यावरण आणि भारतातील शेतकरी उद्योजकतेमधील अडथळे	श्री. आर. बी. त्रिभुवन	95
22	बी-स्कूलसाठी ब्रँड विलंडिंग मॉडेल	प्रा. महेशकुमार केदार	99
23	शाश्वत शेती	प्रा. कविता कोटकर	107
24	डिजिटल इंडिया अभियानाचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर झालेला परिणाम	डॉ. जयश्री लोहगावकर	114
25	भारताच्या आर्थिक विकासात म्युचुअल फंडाची भूमिका	डॉ. मनीषा सामंत	120
26	इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्ती वेतन योजनेचा श्रीरामपूर तालुक्यातील अंमलबजावणीचा आढावा	श्रीरामपूर तालुक्यातील प्रा. मारुती केकाणे	124
27	भारतीय बँकांमधील डिजिटल वित्तीय सेवा प्रणाली- एक आधुनिक दृष्टीक्षेप	प्रा. विकास शिंदे	130
28	टोमॅटो उत्पादन व विपणनातील अडचणी	प्रा. साहेबराव निकम	138
29	म्युचुअल फंड योजना	डॉ. एस. एम. भुजबळ	142

भारतातील चिरंतन शेती विकासाचे विश्लेषण

प्रा.डॉ.एल.एच.पाटील (M.A.PhD)
उपप्राचार्य आणि संशोधन मार्गदर्शक
(अर्थशास्त्र)
शिवाजी महाविद्यालय, उदगीर
जिल्हा-लातूर.

प्रा.सुकुमार दत्ता पाटील
को.ए.सो.चे चिंतामणराव देशमुख
वाणिज्य व सौ.कुसुमताई ताम्हाणे
कला महाविद्यालय, रोहा. जि. रायगड.
पिनकोड- ४०२ ११६.
ई मेल- patilsdeco@gmail.com.
मो. ७२७६५७३५८९.

१) गोषवारा-

भारतीय कृषी क्षेत्रातील नवीन कार्य सूचीचे एक असे ध्येय असले पाहिजे जे कृषी प्रणाली सुधारण्यावर लक्ष केंद्रित करेल आणि एकात्मिक पद्धतीने ग्रामीण विकासाकडे लक्ष देईल. भारतीय शेतीचे पारंपारिकतेकडून आधुनिकतेकडे स्थित्यंतर होताना आणि चिरंतनता सुनिश्चित करण्याचे उद्दिष्ट अधिक महत्त्वाचे बनले आहे. अन्नधान्याची वाढती मागणी पूर्ण करण्यासाठी, दारिद्र्य आणि कुपोषण कमी करण्यासाठी, अधिक प्रभावीपणे योगदान देण्यासाठी आणि पर्यावरणदृष्ट्या अधिक टिकाऊ आणि चिरंतन होण्यासाठी कृषी क्षेत्रात बदलांची आवश्यकता आहे. हे आव्हान थोक्याचे असले तरी व्यवहार्य आणि अपरिहार्य आहे. सदरचा पेपर हा शेतीच्या शाश्वत विकासाशी संबंधित आहे. अलिकडे अधिकाधिक शेतकरी हे मुक्त विचारसरणीचे होत आहेत आणि सरकारी नवीन उपक्रम घेऊन येत असल्याने सकारात्मक बदलही आला आहे. सदरच्या अभ्यासातून असे सूचवायचे आहे की, सर्वसाधारणपणे आणि विशेषतः शाश्वत शेतीच्या विकासासाठी मोठ्या प्रमाणात संख्यात्मक, संरचनात्मक आणि प्रशासकिय समस्या दूर करणे आवश्यक आहे.

२) संशोधनातील कूट शब्द- भारतीय शेती, धोरण, सुरक्षितता आणि चिरंतनता.

प्रस्तावना-

मानवी विकासामध्ये शेतीची जी भूमिका आहे त्यामध्ये कोणतीच अतिशयोक्ती नाही. मानवी जीवनामध्ये शेतीचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे हे आता सर्वमान्य झाले आहे. शेती जागतिक अन्न व्यवस्थेचे आणि टिकाऊ विकासाच्या अनेक स्तंभांचे बहुआयामी योगदान देते. आज शेती अनेक आव्हानांना सामोरे जात आहे. त्यामुळे प्रत्येक वर्षी जगाचे पालन पोषण करणे अधिक कठिण बनत चालले आहे. एका बाजूला मोठ्या प्रमाणावर जागतिक लोकसंख्या वाढत आहे तर दुसऱ्या बाजूस हवामानातील बदल, प्रदुषण, जमिनीची सुपिकता कमी होणे आणि इतर अनेक ताण-तणांमुळे शेती उत्पादन मात्र कमी होत चालले आहे. हवामान बदलांच्या प्रादेशिक आणि स्थानिक प्रभावाबद्दल अनिश्चितता अस्तित्वात आहे. परंतु एकूणच जागतिक स्थितीवरून असे सूचित होते की, अन्न पुरविण्यात होणाऱ्या अल्पमुदतीच्या परिवर्तनामुळे अन्न प्रणालीची स्थिरताही जास्त धोकादायक असेल. अन्नधान्याची वाढती मागणी पूर्ण करण्यासाठी, दारिद्र्य आणि कुपोषण कमी करण्यासाठी आणि त्याकरिता अधिक प्रभावीपणे योगदान देण्यासाठी तसेच पर्यावरणीयदृष्ट्या अधिक टिकाऊ होण्यासाठी कृषी क्षेत्राने बदलले पाहिजे आणि हे शेती क्षेत्रातील परिवर्तन चिरंतन विकासाची १५ ध्येये गाठण्यासाठी निश्चित उपयुक्त ठरणार आहे. सध्याच्या पिढीतील गरिबी आणि उपासमार निर्मुलन करणे हे अत्यंत आवश्यक आहे आणि हे चिरंतन शेती विकासाचे महत्त्वाचे उद्दिष्ट मानले जाते. जगातील बहुतांश गरिब लोक हे ग्रामीण भागात राहतात आणि केवळ ग्रामीण भागातील शेती विकासांमुळेच या गरीब लोकांची आर्थिक व सामाजिक